

ПАЛІТРА СВЯТА

Зноў месяц май

Рознаю моваю можна гаварыць пра вайну. Галоўнае — праўду.

Іван Іванаў

Па-рознаму адзначаюць Дзень Перамогі ў краінах свету. З якога боку ні глянь — гэта ўсё ж была падзея планетарнага маштабу. Не замоўчыш. Аднак, як і ў любой іншай вайне, у 45-м былі пераможцы і тыя, каго перамаглі. Сама Перамога апошніх пакрыўдзіла, прынізіла, асудзіла — таму і доўжацца спробы перапісаць кнігу Вялікай вайны. Перад тварам гісторыі, аднак, важна гаварыць праўду: каб засвоіць урокі мінулага, перадаць у спадчыну дзецям, унукам неацэнны досвед ветэранаў, усяго народа ў доўгім, актыўным супрацьстаянні моцнаму і бязлітаснаму ворагу, які жадаў ператварыць нашу зямлю ў лагер смерці за калючым дротам. Таму ў Беларусі і ладзяцца ў святы сотні розных мерапрыемстваў: на розныя густы, узросты, прыхільнасці. Каб ведалі, памяталі ды не здраджвалі высокім ідэалам Пераможцаў.

З вялікай шматколернай "пераможнай сімфоніі" Мінска мы выбралі асобныя імпрэзы, праекты. У іх, як у люстэрку, адбіваецца супольнае стаўленне нашага грамадства да мінулай вайны, яе ветэранаў, яе жорсткіх урокаў...

Жыццёвае поле Алеся Савіцкага

У мінскай Бібліятэцы №1 імя Льва Талстога прайшла імпрэза "Жыццёвае поле Алеся Савіцкага" — яна ладзілася з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры. Гісторыя вайны — гэта гісторыя маладосці Алеся Ануфрыевіча, які нарадзіўся ў 1924 годзе. У 41-м хлопца закончыў восьмы клас, у 42—44-х быў у партызанах на Віцебшчыне, ваяваў на фронце да Перамогі. Быў тройчы паранены. Былы партызан-падрыўнік, баец Савецкай Арміі дайшоў да Берліна і пераможна распісаўся на сцяне рэйхстага. Пасля дэмабілізацыі звязаў жыццё з журналістыкай, літаратурай. У яго шмат узнагарод, прычым адна з іх, ордэн Славы, знайшла героя больш чым праз паўстагоддзя. На сустрэчы Аляксандр Савіцкі дзяліўся з маладзю ўспамінамі пра вайну.

Дарогамі вайны

Такую назву — "Дарогамі вайны" — мела літаратурна-музычная вечарына ў Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа НАН Беларусі. Яе ўдзельнікі прапанавалі гасцям прайсціся дарогамі вай-

ны: каб глыбей адчуць шчасце заваяванага міру, радасць Вялікай Перамогі. Гучалі вершы, музычныя творы ў гонар народнага подзвігу. Паэтычныя радкі прысвячаліся тым, хто чакаў Перамогу, верыў у яе. Адначасова ў бібліятэцы адкрылася выстава "Беларусь партызанская". На ёй экспануюцца ўнікальныя дакументы часоў вайны, якія захоўваюцца ў фондах бібліятэкі: насценгазеты, баявыя лісткі, антыфашысцкія бюлетэні, лістоўкі, а таксама кніжныя выданні таго часу. У прыватнасці, гэта кнігі з серыі "Бібліятэка маладога партызана" і "Героі Айчынай вайны". Экспазіцыя "Новыя кнігі пра вайну" таксама заслугоўвае ўвагі.

Камертон для ўсіх

У актавай зале Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных культур прайшоў канцэрт "Майскі вальс", прысвечаны Дню Перамогі. У ім удзельнічалі самадзейныя артысты розных нацыянальнасцяў. Выступалі ансамбль армянскага танца "Эрэбуні", ансамбль народнага танца Грузіі "Сонечная Грузія", салісткі рускага народнага хору імя Нікіцінай, народны хор украінскай песні "Крыніца". Песні выконвалі таксама Маргарыта

Кучук і Наталля Папко, а Гурген Грыгаран граў на дудуку — народным армянскім інструменце. Галоўным жа камертонам для таго, каб мелодыя рознамоўнага канцэрта атрымалася гарманічнай, стала агульная наша Перамога.

Іх фільмы пра вайну

Адметны праект "Мой фільм пра вайну" прэзентаваны ў мінскім кінатэатры "Цэнтральны". Гэта фільмы-ўспаміны ветэранаў Вялікай Айчынай. Рэжысёрамі, сцэнарыстамі, апэратарамі праекта выступілі актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі. Пачаўшы ў ліпені 2013-га, хлопцы і дзяўчаты запісалі каля 15 гутарак з ветэранамі. Інтэрв'ю зманціравалі ў ролікі па 20-25 хвілін. Фільмы, дарэчы, будуць даступныя для прагляду ў сацсетках інтэрнэта, анталогію запішуць і на кампакт-дыскі — іх перададуць і ў архіў Беларускага дзяржмузея гісторыі Вялікай Айчынай вайны.

Літаратура і кіно

У зале Музея гісторыі беларускага кіно рэалізаваны праект "Праўда вайны: літаратура і кіно" — сумесна з Музеем літаратуры.

Спявае Маргарыта Кучук

Напарэдадні Дня Перамогі там ладзіліся прэзентацыі, прысвечаныя пісьменнікам, якія ў творчасці часта звярталіся да тэмы вайны, ішлі паказы фільмаў па іх творах. Можна было пабачыць рукапісы, асабістыя рэчы, узнагароды, фотаздымкі класікаў літаратуры: Івана Шамякіна, Алеся Адамовіча, Васіля Быкава і Віктара Казько. Чатыры дні ішлі фільмы, якія цікавяць і сёння. У праграме ж яны былі пазначаны так: Іван Шамякін: "Вазьму твой боль"; Аляксандр Адамовіч: "Ідзі і глядзі"; Васіль Быкаў: "Узыходжанне"; Віктар Казько "Сад".